

PROSTORNI PLAN ZA PODRUČJE TUZLANSKOG KANTONA 2005-2025.

S A D R Ž A J

UVOD

1. Priprema i proces izrade Plana.....	1
2. Izvori podataka i informacija	6
3. Osnivanje i korištenje GIS-a.....	6
4. Učešće javnosti u pripremi Plana.....	7

PRVI DIO

I. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA KANTONA..... 11

1. OPĆI CILJEVI	12
2. POSEBNI CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA.....	14
2.1. Prirodni izvori i uslovi.....	14
2.1.1. Zemljavična politika.....	14
2.1.2. Poljoprivredno zemljište.....	14
2.1.3. Šumsko zemljište.....	15
2.1.4. Rudna i mineralna bogatstva.....	15
2.2. Saobraćaj i saobraćajna infrastruktura.....	16
2.2.1. Zajednički ciljevi.....	16
2.2.2. Putna infrastruktura i transport.....	16
2.2.3. Željeznička infrastruktura i transport.....	17
2.2.4. Vazdušni transport i saobraćaj.....	17
2.2.5. Vodni saobraćaj.....	17
2.3. Vodoprivreda.....	17
2.3.1. Vodoprivreda.....	17
2.3.2. Vodoopskrbna infrastruktura.....	18
2.4. Elektroenergetika.....	18
2.5. Gasna infrastruktura.....	18
2.6. Termoenergija.....	18
2.7. Geotermalna energija.....	18
2.8. Telekomunikaciona infrastruktura.....	19
2.9. Ostala bazna infrastruktura.....	19
2.10. Naselja.....	19
2.11. Društvena infrastruktura.....	19
2.11.1. Zdravstvena infrastruktura.....	20
2.11.2. Dječja zaštita.....	20

2.11.3. Socijalna zaštita.....	20
2.11.4. Infrastruktura obrazovnog sistema.....	20
2.11.5. Infrastruktura u oblasti kulture i fizičke kulture.....	21
2.11.6. Infrastruktura ostalih javnih djelatnosti.....	21
2.12. Životna sredina.....	22
2.12.1. Zemljište.....	22
2.12.2. Vode.....	22
2.12.3. Vazduh.....	23
2.13. Kulturno – historijsko i prirodno naslijeđe.....	23
2.14. Prostorno planiranje.....	24
2.15. Geoinformacioni sistem.....	24
2.16. Dinamički aspekt ciljeva.....	24

DRUGI DIO

II. PROJEKCIJA PROSTORNOG RAZVOJA

1. STANOVNIŠTVO

1.1. Stanovništvo.....	25
1.1.1. Demografski oporavak i eliminacija posljedica rata.....	25
1.1.2. Procjena vitalnih događaja.....	26
1.1.3. Migracije.....	30
1.1.4. Brojčani razvoj stanovništva.....	31
1.1.5. Strukture stanovništva.....	32
1.1.6. Gustine naseljenosti.....	35
1.2. Domaćinstava.....	36

2. NASELJA

2.1. Koncepcija razvoja sistema/mreže naselja.....	38
2.2. Mreža naselja.....	40
2.3. Sistem centara.....	44
2.4. Ruralno-urbani kontinuum.....	47
2.5. Osnovne funkcije centralnih naselja.....	48
2.6. Sadržaj i funkcije ostalih naselja.....	49

3. URBANA I RURALNA PODRUČJA

3.1. Urbana područja	50
3.2. Namjena površina urbanih područja - Bilansi	59
3.3. Građevinska zemljišta van urbanih područja.....	65
3.4. Urbano – ruralni odnosi.....	73
3.5. Režimi građenja.....	73

4. POLJOPRIVREDNA ZEMLJIŠTA

4.1. Kategorizacija poljoprivrednog zemljišta.....	75
4.2. Obradiva i neobradiva zemljišta po namjeni.....	79
4.3. Bilansi poljoprivrednog zemljišta po upotreboj vrijednosti.....	85

5. ŠUME I ŠUMSKA ZEMLJIŠTA	
5.1. Kategorizacija šumskog zemljišta.....	90
5.2. Bilansi šumskog zemljišta.....	90
5.3. Šumsko-gospodarska područja.....	92
5.4. Zaštitne šume, zaštićene šume i šumski rezervati.....	92
5.5. Područja predviđena za pošumljavanje i podizanje kvaliteta.....	93
5.6. Korištenje šuma i šumskog zemljišta.....	93
6. VODE I VODNE POVRŠINE	
6.1. Bilans voda.....	94
6.1.1. Potrebe za vodom stanovništva i privrede.....	94
6.1.2. Obezbeđenje tehnološkom vodom privrednih kapaciteta.....	104
6.2. Izvorišta po vrstama voda, sa zaštitnim zonama i pojasevima.....	104
6.3. Vještačke akumulacije (namjene, problemi i sistem rješavanja)....	108
7. VODOPRIVREDNA INFRASTRUKTURA	
7.1. Sistem snabdijevanja vodom.....	109
7.2. Sistemi odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda.....	117
7.3. Zaštita voda i zaštita od voda	125
7.3.1. Zaštita voda.....	125
7.3.2. Zaštita od voda.....	134
7.3.3. Uređenje vodnih površina.....	140
8. MINERALNA NALAZIŠTA	
8.1. Utvrđene rezerve.....	141
8.2. Eksplotaciona polja.....	145
8.3. Mogućnosti korištenja površina iznad podzemne eksplotacije i na površinskoj eksplotaciji.....	148
8.4. Deponije jalovine.....	149
8.5. Sanacija i rekultivacija eksplotacionih polja.....	151
9. PROIZVODNJA I PRIJENOS ENERGIJE	
9.1. Elektroenergija	153
9.1.1. Potrebe za energijom	153
9.1.2. Energetski sistem i objekti za proizvodnju i prijenos energije sa zaštitnim zonama	154
9.2. Termoenergija iz daljinskih izvora	158
9.2.1. Potrebe za termo energijom.....	158
9.2.2. Sistem i objekti za proizvodnju i prijenos energije	158
9.3. Ostali vidovi energije.....	159
10. SAOBRAĆAJ I VEZE	
10.1. Strateški i prostorni pravci razvoja saobraćaja	160
10.2. Povezanost saobraćajnih sistema u širem okruženju.....	162
10.3. Transportni infrastrukturni sistemi.....	165
10.3.1. Putni saobraćaj.....	165
10.3.1.1. Putne saobraćajnjice.....	165
10.3.1.2. Javni saobraćaj.....	174
10.3.1.3. Terminali.....	175

10.3.2.	Željeznički saobraćaj.....	175
10.3.3.	Vazdušni saobraćaj.....	177
10.3.4.	Vodni saobraćaj.....	178
10.4.	Transportna infrastruktura sa zaštitnim pojasevima i zonama.....	178
10.4.1.	Putni saobraćaj.....	178
10.4.2.	Željeznički saobraćaj.....	180
10.4.3.	Vazdušni saobraćaj.....	180
10.5.	Komunikaciona i RTV infrastruktura.....	180
10.5.1.	Telekomunikacioni sistemi i infrastrukturna mreža	180
10.5.1.1.	Razvoj komutacionih sistema (telefonskih centrala).....	180
10.5.1.2.	Izgradnja pristupnih mreža.....	181
10.5.1.3.	Uvođenje širokopojasnih servisa.....	183
10.5.1.4.	Izgradnja transportne mreže.....	184
10.5.1.5.	Izgradnja paketske mreže.....	184
10.5.1.6.	Izgradnja mobilne mreže.....	185
10.5.2.	RTV sistemi i infrastrukturni objekti	186
11. PRIVREDA		
11.1.	Strateški okviri razvoja.....	186
11.1.1.	Opći uslovi.....	186
11.1.2.	Vanjsko okruženje BiH.....	187
11.1.3.	Razvojni ambijent u BiH.....	188
11.1.4.	Infrastrukturni poticaji u Kantonu.....	189
11.2.	Infrastrukturne osnove	189
11.2.1.	Eksterna infrastruktura	189
11.2.2.	Materijalna infrastruktura BiH.....	191
11.3.	Scenarij razvoja kantona	192
11.4.	Privredna struktura	194
11.4.1.	Okviri.....	194
11.4.2.	Energetika.....	195
11.4.3.	Prerađivačka industrija.....	196
11.4.4.	Građevinarstvo i građevinska industrija.....	200
11.4.5.	Saobraćaj i veze.....	201
11.4.6.	Trgovina.....	202
11.4.7.	Ugostiteljstvo i turizam.....	203
11.4.8.	Poljoprivreda.....	203
11.4.9.	Šumarstvo.....	205
11.5.	Karakteristike budućeg razvoja	205
11.6.	Prostorni razmještaj privrednih kapaciteta.....	207
11.7.	Industrijske (privredne) zone.....	213
11.8.	Zaposlenost i zapošljavanje	214
11.9.	Refleksije privrednog razvoja na okolini.....	216
12. DRUŠTVENE DJELATNOSTI		
12.1.	Bilansi potreba.....	218
12.2.	Strategija razvoja	225
12.2.1.	Zdravstvena djelatnost.....	225
12.2.2.	Socijalna i dječja zaštita.....	226
12.2.3.	Obrazovni sistem.....	223

12.2.4. Kultura i fizička kultura.....	227
12.2.5. Ostale javne djelatnosti.....	228
12.3. Prostorni razmještaj infrastrukturnih kapaciteta	228
12.3.1. Zdravstvena zaštita.....	228
12.3.2. Socijalna zaštita i dječja zaštita.....	232
12.3.3. Obrazovanje.....	233
12.3.4. Kultura.....	259
12.3.5. Sport i fizička kultura.....	260
12.3.6. Javne funkcije (vladin sektor).....	264
13. OSTALA INFRASTRUKTURA	
13.1. Centralna mezarja – groblja.....	265
13.2. Regionalna deponija i deponija opasnog i specifičnog otpada.....	266
14. POSEBNO ZAŠTIĆENI PROSTORI	
14.1. Zaštićena prirodna područja (parkovi, spomenici prirode).....	268
14.2. Posebno vrijedna područja kulturno-historijskog naslijeđa.....	271
14.3. Područja namijenjena turizmu.....	279
14.3.1. Posebne prostorne vrijednosti - potencijalni turistički resursi.....	279
14.3.2. Područja namijenjena turizmu, rekreaciji, područja lječilišta.....	283
14.3.3. Moguće strateške orientacije lokalnih zajednica u oblasti turizma.....	285
14.4. Ugrožena područja.....	287
14.4.1. Bujično plavna i erozivna područja.....	287
14.4.2. Egzogeno-geološki procesi i pojave.....	289
14.5. Područja posebne namjene.....	289
15. ZAŠTITA I UNAPREĐENJE OKOLIŠA.....	290
15.1. Sprečavanje negativnog utjecaja na okoliš.....	290
15.2. Mjere zaštite od zagađivanja vazduha, vode i tla.....	292
15.2.1. Mjere zaštite od zagađivanja zraka.....	293
15.2.2. Mjere zaštite od zagađivanja voda.....	296
15.2.3. Mjere zaštite u upravljanju otpadom.....	298
15.3. Mjere sanacije.....	300
15.4. Procjena stanja do kraja planskog perioda.....	302
16. ZAŠTITA I REVITALIZACIJA NASLIJEĐA	303
16.1. Kulturno-historijsko naslijeđe.....	303
16.2. Prirodno naslijeđe	329
16.2.1. Opće mjere i ciljevi zaštite.....	329
16.2.2. Posebne mjere zaštite prirodnog naslijeđa.....	330
16.3. Revitalizacija i ekomska valorizacija naslijeđa	332
16.3.1. Kulturno – historijsko naslijeđe.....	332
16.3.2. Prirodno naslijeđe.....	334
17. MINSKA POLJA	
17.1. Područja i mjere sanacije.....	336
17.2. Etape realizacije deminiranja.....	338

18. UGROŽENOST PODRUČJA

18.1. Procjena ugroženosti područja (od ratnih dejstava, elementarnih nepogoda i tehničkih katastrofa).....	338
18.1.1. Prirodne nesreće.....	338
18.1.2. Tehničko-tehnološke nesreće	343
18.1.3. Ostale nesreće	344
18.2. Mjere za ograničavanje negativnih efekata prirodnih i ljudskim djelovanjem izazvanih katastrofa.....	345
18.2.1. Prirodne nesreće.....	345
18.2.2. Tehničko-tehnološke nesreće	347
18.2.3. Ostale nesreće.....	349
19. OSNOVNA NAMJENA PROSTORA I POJEDINIH PODRUČJA - SINTEZNA PROJEKCIJA.....	350
19.1. Načela organizacije prostora.....	350
19.2. Sintezna projekcija korištenja prostora.....	351
20. OBAVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI.....	364

TREĆI DIO

III. PROJEKCIJA RAZVOJA PROSTORNIH SISTEMA

1. OSNOVA PROSTORNOG RAZVOJA SISTEMA NASELJA.....	366
1.1 Koncept razvoja naselja i veze sa urbanim centrom Kantona.....	366
1.2 Upotreba urbanih područja sa smjernicama razvoja.....	368
1.3 Smjernice za razvoj i oblikovanje naselja.....	370
1.4 Smjernice za razvoj naselja na eksploatacionim poljima (površinska i podzemna eksploracija).....	372
1.5 Smjernice za opremanje građevinskog zemljišta	373
1.6 Sanacija degradiranih područja	374
2. OSNOVA PROSTORNOG RAZVOJA PRIVREDNE JAVNE INFRASTRUKTURE.....	376
2.1. Smjernice za razvoj regionalnog saobraćajnog sistema.....	376
2.2. Smjernice za razvoj telekomunikacione infrastrukture.....	378
2.3. Smjernice za razvoj energetske infrastrukture u kantonu.....	379
2.4. Smjernice za razvoj komunalne infrastrukture u kantonu.....	380
2.4.1. Smjernice za razvoj sistema vodosnabdijevanja.....	380
2.4.2. Smjernice za razvoj sistema kanalizacije i tretman otpadnih voda.....	382
2.4.3. Smjernice za opremanje vanurbanih područja osnovnom komunalnom infrastrukturom.....	385
2.4.4. Smjernice za razvoj deponije otpada i opasnog otpada.....	386

3. OSNOVA PROSTORNOG RAZVOJA OKOLINE.....	388
3.1. Smjernice za razvoj i upotrebu vanurbanih područja	388
3.2. Smjernice za razvoj područja poljoprivrede, stočarstva, šumarstva.....	389
3.2.1. Poljoprivreda i stočarstvo.....	389
3.2.2. Šumarstvo.....	390
3.3. Smjernice za razvoj industrijskih zona i slobodnih zona.....	391
3.4. Smjernice za razvoj rudarstva.....	392
3.5. Smjernice za razvoj turizma na bazi prirodne baštine.....	392
3.6. Smjernice za razvoj turizma na bazi kulturne baštine.....	394
3.7. Smjernice prostornog uređenja kantona u oblasti turizma.....	396

ČETVRTI DIO

IV. ODLUKA O PROVOĐENJU PROSTORNOG PLANA

I OPĆE ODREDBE.....	1
II PROGRAM MJERA PROSTORNOG UREĐENJA I AKTIVNOSTI ZA PROVOĐENJE PROSTORNOG PLANA.....	2
1. Populaciona politika	2
2. Ekonomска politika.....	2
3. Zemljšna politika.....	3
4. Investiciona i fiskalna politika.....	3
5. Obaveze detaljnijeg planiranja uređenja prostora	4
6. Izvještaja o stanju prostora na području Kantona.....	4
III UREĐENJE PROSTORA	
1. Urbana područje.....	5
2. Građevinsko zemljište izvan urbanih područja.....	25
3. Režimi građenja.....	26
4. Odnos prema građevinama od značaja za Kanton.....	26
5. Smještaj privrednih sadržaja u prostoru.....	26
6. Smještaj društvenih djelatnosti u prostoru.....	27
7. Uslovi korištenja prostora na zaštitnim pojasevima i zaštićenim područjima.....	27
8. Mjere očuvanja kulturno – historijskog naslijeđa.....	30
9. Očuvanje zaštićenih područja prirodnih vrijednosti.....	30
10. Područja posebnih obilježja Tuzlanskog kantona.....	30
11. Postupanje sa otpadom.....	31
12. Uslovi za lociranje i korištenje deponija.....	31
13. Sprječavanje nepovoljnih uticaja na okoliš.....	31
14. Zaštita prava lica sa smanjenim tjelesnim sposobnostima.....	31
15. Zaštita stanovnika i materijalnih dobara.....	32
IV USLOVI ZA IZGRADNJU I KORIŠĆENJE PROSTORA.....	33
V MJERE PROVEDBE.....	34

GRAFIČKI PRILOZI PROSTORNOG PLANA:

(digitalne karte urađene su na geodetskim podlogama u razmjeri 1 : 25000, a prezentirane su u tekstuallnom dijelu plana na kartama A3 formata u razmjeri 1:300.000, a u grafičkom dijelu plana-mapa sa kartama u razmjeri 1:100 000)

I. POSTOJEĆE STANJE PROSTORNOG UREĐENJA

1. Sintezni prikaz postojećeg stanja prostornog uređenja

II. PROJEKCIJA PROSTORNOG RAZVOJA

2. Sistem naseljenih mjesta – interakcijske veze i razvojni koridori
3. Urbana i ruralna područja sa kategorizacijom terena po stepenu stabilnosti i drugim ograničavajućim faktorima razvoja
4. Urbana područja i građevinska zemljišta van urbanih područja - Namjena površina
5. Urbana područja i građevinska zemljišta van urbanih područja sa režimima građenja
6. Poljoprivredno zemljište
7. Poljoprivredno zemljište – upotrebna vrijednost
8. Šumsko zemljište
9. Šumsko vegetacijska rejonizacija Tuzlanskog kantona
10. Izvorišta, zaštitne zone i zaštitni nasipi
11. Vode, vodne površine i vodna infrastruktura
12. Mineralne sirovine
13. Energetska infrastruktura
14. Saobraćajna infrastruktura
15. Telekomunikacije
16. Privredne zone
17. Društvena infrastruktura – Institucije zdravstva i socijalne zaštite
18. Društvena infrastruktura – Institucije obrazovanja
19. Društvena infrastruktura – Institucije kulture i fizičke kulture
20. Zaštićene površine prirodnog naslijeđa
21. Zaštićene površine i objekti kulturno – historijskog i graditeljskog naslijeđa
22. Područja namijenjena turizmu
23. Zaštita i unapređenje okoliša – Zagađivači zraka, površinskih voda i tla
24. Zaštita i unapređenje okoliša – Kategorizacija površinskih voda
25. Neplodna i druga zemljišta
26. Projekcija prostornog razvoja – Sintezni prikaz korištenja prostora
27. Projekcija prostornog razvoja – Sintezni prikaz korištenja prostora po općinama
  - KNJIGA - 9 grafičkih priloga u razmjeri 1 : 100.000
    - 27.1. Sintezni prikaz korištenja prostora općine BANOVIĆI
    - 27.2. Sintezni prikaz korištenja prostora općine ČELIĆ i SREBRENIK
    - 27.3. Sintezni prikaz korištenja prostora općine DOBOJ ISTOK i GRAČANICA

- 27.4. Sintezni prikaz korištenja prostora općine GRADAČAC
  - 27.5. Sintezni prikaz korištenja prostora općine KALESIJA, SAPNA i TEOČAK
  - 27.6. Sintezni prikaz korištenja prostora općine KLADANJ
  - 27.7. Sintezni prikaz korištenja prostora općine LUKAVAC
  - 27.8. Sintezni prikaz korištenja prostora općine TUZLA
  - 27.9. Sintezni prikaz korištenja prostora općine ŽIVINICE
- MAPA – 13 grafičkih priloga u razmjeri 1 : 25.000
    - 27.1. Sintezni prikaz korištenja prostora općine BANOVIĆI
    - 27.2. Sintezni prikaz korištenja prostora općine ČELIĆ
    - 27.3. Sintezni prikaz korištenja prostora općine DOBOJ ISTOK
    - 27.4. Sintezni prikaz korištenja prostora općine GRAČANICA
    - 27.5. Sintezni prikaz korištenja prostora općine GRADAČAC
    - 27.6. Sintezni prikaz korištenja prostora općine KALESIJA
    - 27.7. Sintezni prikaz korištenja prostora općine KLADANJ
    - 27.8. Sintezni prikaz korištenja prostora općine LUKAVAC
    - 27.9. Sintezni prikaz korištenja prostora općine SREBRENIK
    - 27.10. Sintezni prikaz korištenja prostora općine TEOČAK
    - 27.11. Sintezni prikaz korištenja prostora općine SAPNA
    - 27.12. Sintezni prikaz korištenja prostora općine TUZLA
    - 27.13. Sintezni prikaz korištenja prostora općine ŽIVINICE

III. PROJEKCIJA RAZVOJA PROSTORNIH SISTEMA

- 28. Osnova prostornog razvoja sistema naselja
- 29. Osnova prostornog razvoja privredne javne infrastrukture
- 30. Osnova prostornog razvoja okoline